

Duyuru Tarihi : 12.04.2007
Duyuru No : DUYURU/2007-074
Yayınlandığı Yer : DÜNYA GAZETESİ / 12 NİSAN 2007

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir
mehmet.mac@bdodenet.com.tr

**BİRBİRİNDEN AYRILMAK veya YENİ ORTAKLIK
KURMAK İSTEYEN ŞİRKET HİSSEDARLARI
İÇİN VERGİSİZ ve PRATİK ÇÖZÜM:**

TAM BÖLÜNME

1. ŞİRKETLERDE TAM BÖLÜNME NEDİR ?

Tam bölünme ilk olarak 3.7.2001 tarihinde eski KVK'nun 38. maddesi ile yasalaşmış olup, aynı hüküm yeni KVK'nun 19. maddesinde tekrarlanmıştır.

Uzun süre uygulanmasına izin verilmeyen tam bölünme, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü üzerine uygulanmaya başlanmıştır. (26.5.2006 tarih ve 4517 sayılı yazı)

TAM BÖLÜNME, BİR SERMAYE ŞİRKETİNİN İNFİSAH EDEREK ORTADAN KALKMASI VE ŞİRKETİN BİLANÇO KALEMLERİNİN İKİ VEYA DAHA FAZLA YENİ KURULAN YAHUT VAR OLAN ŞİRKETE PAYLAŞTIRILMASI, DEVRALAN ŞİRKETLERDE MEYDANA GELECEK SERMAYE ARTIŞINI TEMSİL EDEN HİSSELERİN, ANLAŞTIKLARI KOMBİNASYONDA, ORTADAN KALKAN ŞİRKET HİSSEDARLARINA BEDELSİZ OLARAK VERİLMESİDİR.

Tam bölünen şirketin ve devralacak şirketlerin aynı neviden olması gerekmez. Mesela bir A.Ş. mevcut veya yeni kurulacak iki veya daha fazla A.Ş. ve LTD. şirkete bölünebilir.

Bu paylaştırmada, tam bölünen şirketin ortakları arasındaki menfaat dengesinin sağlanması için ortaklara, tam bölünme nedeniyle oluşacak yeni hisselerin nominal bedellerinin en fazla % 10'a kadar nakit ödeme yapılabilir.

3.4.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 1 no.lu Kurumlar Vergisi Kanunu Tebliğinin 19.2.1. ve 20 no.lu ayırımlarında tam bölünmeyle ilgili hükümlere yer verilmiştir.

2. BÖLÜNME VERGİSİZDİR :

Bilindiği gibi birden fazla şirket, bilanço değerleri değiştirilmemek kaydıyla vergisiz olarak birleştirilebilmektedir.

Aynı şekilde bir şirketin tüm bilanço kalemleri birden fazla şirkete dağıtılmak suretiyle vergisiz olarak ortadan kaldırılması (tam bölünme) mümkündür.

Bölünmede ;

- Kurumlar vergisi doğmaz. (KVK'nun 20'nci maddesi) Zaten tam bölünen şirketin bilanço rakamları aynen devralan şirketlere intikal ettiği için kazanç oluşmamaktadır. (Bu istisnadan yararlanabilmek için KVK'nun 20'nci maddesindeki gereklerin yerine getirilmesi gerekir.)
- Bölünen şirketin mal varlıklarının başka şirketlere intikal ettirilmesi KDV 'den müstesnadır. Bu istisna, KDV indirim iptali de gerektirmez. Yani bölünme işlemi hiç KDV doğmaksızın tamamlanır. (KDV Kanunu Md.17/4-c) Bölünen şirketin devralan KDV'si ve KDV iade alacağı bu bilanço kalemini devralan şirkete intikal eder.
- Bölünme yoluyla intikal eden gayrimenkullerin, devralan şirketler adına tapu tescilinde tapu harcı doğmaz. (Harçlar Kanunu Md. 123)
- Bölünme sözleşmesi ve bölünme münasebetiyle düzenlenen diğer kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir. (DVK'na bağlı 2 no.lu Tablonun IV/17.pozisyonu)

3. TAM BÖLÜNMENİN ÇÖZÜM TEŞKİL ETTİĞİ DURUMLAR :

3.1. Şirket Ortaklarının, Şirkete Ait Varlıkları ve Borçları Paylaşarak Ortaklıklarını Sona Erdirmeleri :

Bazen sermaye şirketi ortağı durumunda olanlar, bu şirketteki paylarını alarak ayrılmak isteyebilirler.

Bölünme hükümleri yürürlüğe girmeden önce böyle bir ayrılık, büyük vergiler ve çözülmesi gereken sorunlar doğuran, satış, aynı sermaye koyma veya tasfiye gibi yöntemlerle yapılabiliyordu.

Halbuki şimdi TAM BÖLÜNME YOLU İLE, BİR ŞİRKETİN ANİ ŞEKİLDE ve HİÇ VERGİ DOĞMADAN ORTADAN KALDIRILMASI, ŞİRKETE AİT BİLANÇO KALEMLERİNİN KAYITLI DEĞERLERİ İLE İKİ veya DAHA FAZLA SAYIDAKİ ŞİRKETE TEVZİ EDİLMESİ, BU KALEMLERİ DEVRALAN ŞİRKETLERDE MEYDANA GELECEK SERMAYE ARTIŞLARINI TEMSİL EDEN YENİ HİSSELERİN, SONA EREN ŞİRKET ORTAKLARINA İSTENİLEN KOMBİNASYONDA VERİLMESİ SURETİYLE ORTAKLARIN BİRBİRİNDEN KOLAYCA AYRILMASI SAĞLANABİLMEKTEDİR.

3.2. Şirketin Belli Bir İşletmesini veya Mal Varlığını Vergisiz Olarak Başka Bir Şirkete Aktarıp Bu Şirkete Yeni Ortak Alma İmkânı :

Finansman gücüne sahip yerli ve yabancı yatırımcılar, arsa, fabrika, hizmet işletmesi gibi ticari varlıklara sahip olan ve finansör ortak arayan kişilerle temas kurarak, sahip oldukları sermayeyi koyup ortaklık kurmak istemektedirler.

Finansörün ilgi duyduğu malvarlığına veya işletmeye sahip şirketin, başka mal varlıkları da mevcut ise, finansörün ilgilendiği bu varlık veya işletmenin ayrı bir şirkete aktarılmasına veya finansörün ortak olmak istemediği malvarlıklarının bu şirketten çıkarılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu ayrışma sağlanarak finansörün ortak olabileceği yahut tüm hisselerini alarak tek başına sahip olabileceği şirketin oluşturulmasında TAM BÖLÜNME (veya kısmi bölünme) ideal çözüm yoludur.

3.3. Tam Bölünme Yoluyla Miras Planlaması :

Yaşı ilerlemiş şirket sahiplerinin önemli dertlerinden biri de, işten çekildiklerinde veya vefatları halinde mirasçıların şirketlerle ilgili durumlarının önceden planlanmasıdır.

Şirket sahibi, vefatından sonra birbiri ile ortak olması gerekecek mirasçıların bu ortaklığı sürdüremeyeceklerini düşünüyorsa, sağlığında, şirketini veya şirketlerini tam bölmek suretiyle, mirasçılardan her birine bir şirket düşecek şekilde organize edebilir ve bu şirket hisselerini vasiyet yoluyla ilgili mirasçıya bırakabilir. (Miras planlama konusunda Yaklaşım Dergisinin Ocak 2007 sayısındaki yazımıza bakınız.)

4. KISMİ BÖLÜNME :

Yine KVK'nun 19 ve 20 nci maddelerinde düzenlenmiş olan kısmi bölünme, gayrimenkul, iki yılını doldurmuş iştirak hissesi, üretim veya hizmet işletmesi şeklindeki malvarlıklarının vergisiz olarak ve kayıtlı değerleri ile aynı sermaye şeklinde başka bir şirkete aktarılması imkanı olup bu yazımızın konusu dışındadır. Kısmi bölünme sonucu oluşan yeni hisseler, kısmi bölünen şirkete verilebileceği gibi, kısmi bölünen şirketin ortaklarına da verilebilmektedir. (Kısmi bölünme hakkında geniş bilgi için Yaklaşım Dergisinin Ağustos 2005 sayısında yayınlanan yazımıza, yeni mevzuata göre kısmi bölünme hükümleri için, 1 nolu KVK Genel Tebliğinin 19 ve 20 no.lu bölümlerine bakınız.)